

Hovedstyrets vedtak i eksklusjonssak mot advokat

1. Saksgang

Disiplinærnemnden fattet 11.12.2008 beslutning om å meddele advarsel til en advokat for å ha opptrådt i strid med Regler for god advokatskikk punkt 2.1, punkt 2.1.1, punkt 2.1.2 første ledd og punkt 2.1.2 siste ledd annet punktum. Nemnden uttalte oppsummeringsvis at "[a]dvokaten har overtrådt sentrale advokatetiske regler og hans opptreden, samlet sett, i denne saken er så graverende at Disiplinærnemnden finner å måtte reagere med advarsel. ”

På bakgrunn av Disiplinærnemndens vedtak sendte Advokatforeningens generalsekretær 3.4.2009 brev til advokaten om at det vurderes å fremme sak om eksklusjon av ham for hovedstyret. Advokaten ble gjort oppmerksom på at saken var planlagt fremlagt for hovedstyret i møte 8.5.2009 og det ble i tråd med dette satt frist for uttalelse til 30.4.2009. Advokaten innga 30.4.2009 uttalelse der han prinsipalt gikk mot eksklusjon og subsidiært ba om utsettelse av saken.

Etter Advokatforeningens vedtekter § 13-3 skal det før eksklusjon kan skje, innhentes uttalelser fra disiplinærutvalget og kretsstyret der medlemmet har sitt forretningssted. Generalsekretæren tilskrev disiplinærutvalget og kretsstyret 3.4.2009 og ba om uttalelser, og mottok slike hhv 20.4.2009 og 5.5.2009.

Behandlingen av saken i mai ble utsatt til hovedstyrets møte 12.6.2009, og videre utsatt til hovedstyrets møte 28.-29.8.2009. Ved e-post av 12.8.2009 ble advokaten orientert om at eventuelt ytterligere kommentarer måtte være sekretariatet i hende senest 26.8.2009.

Advokatforeningen sendte 20.8.2009 generalsekretærens innstilling i saken til advokaten. Advokaten innga 26.8.2009 merknader til innstillingen. Merknadene ble gitt hovedstyrets medlemmer i tide til at de kunne gjennomgås før saken ble tatt til behandling.

2. Vedtak

Hovedstyret finner å slutte seg til forslag til vedtak i generalsekretærens innstilling og til det vesentligste av begrunnelsen som fremkommer av innstillingen.

Hovedstyret vektlegger de ulike momenter i saken noe annerledes og vil særlig fremheve følgende:

2.1. Uavhengighet er en kjernebestemmelse

Advokatforeningens formål er å sikre en uavhengig advokatprofesjon med høy kvalitet i yrkesutøvelsen og å fremme god advokatskikk.

Å verne om og sikre advokaters uavhengige stilling står helt sentralt i advokatetikken, og er også fremhevet i Advokatforeningens formålsbestemmelse. Uavhengighet må regnes blant advokaters absolutte kjerneverdier som skal beskytte en rekke hensyn, bl.a. hensynet til klienten, hensynet til medkontrahenter og motparter og også hensynet til advokaten selv. For at en advokat skal kunne

fungere med den forventede objektivitet og nøkternhet, og for at han av omverdenen skal bli oppfattet som en objektiv og nøktern rådgiver, bør advokaten ikke ha egeninteresser i saken.

Krav til uavhengighet og plikt til å avstå fra videre oppdrag hvor det oppstår fare for egne personlige eller økonomiske særinteresser er et grunnvilkår ved utøvelse av advokatrollen. Uavhengighet er en kjerneverdi som danner grunnlag for lojalitet, tillit og god ivaretagelse av klientoppdraget.

Advokatens plikt til å opptre korrekt og sikre uavhengigheten er også et ansvar overfor profesjonen. Ryddighet på dette området står sentralt for vår yrkesanseelse og advokatrollens berettigelse.

Brudd på uavhengighetsregelen vil alltid være en alvorlig overtredelse av Regler for god advokatskikk fordi det er en kjernebestemmelse i vårt regelverk.

2.2 Krav om vesentlig mislighold

I henhold til Advokatforeningens vedtekter § 13-3 kan et medlem ekskluderes dersom det har opptrådt slik at det ikke bør være medlem av foreningen. Hovedstyret har over tid praktisert bestemmelsen slik at kun vesentlig brudd på pliktene kan medføre eksklusjon.

Hvorvidt forgåelsen er så alvorlig at eksklusjon fremstår som en adekvat reaksjon, må bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle.

2.3. Konkret vurdering

Hovedstyret har foretatt følgende vurderinger:

I denne saken er overtredelsen vurdert som meget alvorlig fordi advokatens opptreden innebærer et brudd på en kjernebestemmelse i de etiske regler og det gjelder en stor transaksjon. I en slik situasjon har advokaten en skjerpet aktsomhetsplikt for å påse at uavhengighetskravene blir ivaretatt.

- Manglende fratreden:

Hovedstyret legger avgjørende vekt på at advokaten ikke fratradte oppdraget da han ble tilbudt aksjene. Fratreden skulle ha funnet sted uavhengig av klientens samtykke og uavhengig av om klienten var villig til å engasjere en ny advokat.

Advokatens overordnede plikt er å fremme rett og hindre urett. Faren for at advokater ikke opptrer i samsvar med sin overordnede plikt er vesentlig større dersom de har personlige interesser av økonomisk eller annen art i sakens utfall. Etter at advokaten inngikk avtalen med sin klient om overføring av verdier til seg selv, oppsto det en betydelig risiko for at hans rådgivning ville la seg påvirke av denne avtalen, og at han ikke lenger ville kunne fungere med den nødvendige objektivitet, nøkternhet og profesjonelle distanse til saken. At han ikke fratradte som advokat, men tvert imot fortsatte sitt arbeid overfor klienten og også fortsatte å representere klienten overfor familiemedlemmer, innebærer etter Advokatforeningens oppfatning graverende brudd på kravet til uavhengighet.

Advokaten skulle ha trådt ut av advokatrollen og avsluttet oppdraget fra det tidspunkt det ble aktuelt å inngå avtale med egen klient. Etter hovedstyrets syn, er det klart at advokatoppdraget de facto fortsatte etter at advokaten hadde inngått avtale med sin klient om overføring av verdier til

seg. Hovedstyret tar ikke stilling til i hvilken grad den manglende fratreden har påvirket det videre hendelsesforløp.

Advokaten har i utførelsen av oppdraget satt seg i en stilling hvor det har skjedd en sammenblanding av roller slik at han ikke lenger var uavhengig i utførelsen av oppdraget.

Advokatens rolleblanding er et pliktbrudd overfor foreningen, som er egnet til å kunne sette ham selv og advokatstanden i vanry.

- Transaksjonens karakter:

Advokatforeningen legger videre vekt på at dette er en sakstype der advokaters uavhengighet er spesielt viktig. Det dreier seg om en betydelig transaksjon. Den underliggende saken gjelder overføring av store verdier mellom familiemedlemmer. Når en slik sak utvikler seg dit at det kan bli aktuelt at verdier skal overføres til advokaten, er det særlig viktig at advokaten fratrer oppdraget. Risikoen for mistanke og beskyldninger om illegitime motiver og opptreden hos advokaten er i et slikt tilfelle særlig stor. Når advokaten ikke tar de nødvendige forholdsregler for å sikre en åpen og ryddig prosess, er dette svært uheldig både for advokaten selv og advokatstanden.

Hovedstyret tar ikke stilling til det materielle innhold i tvisten som ble behandlet for retten. Hovedstyret tar heller ikke standpunkt til hvor stort gaveelement det var i disposisjonen. Det avgjørende er at advokaten fikk vesentlige egeninteresser i saken.

- Klientens situasjon

Klientens alder, helse- og livssituasjon gjør også at det stilles særlige krav til advokatens uavhengighet.

- Informasjonsplikten

Etter disiplinærnemndens vedtak er advokaten dømt for ikke å ha overholdt informasjonsplikten i Regler for god advokatskikk punkt 2.1.2. Hovedstyret finner at dette er et etisk brudd som i denne saken i seg selv ikke kan begrunne eksklusjon.

Samlet vurderes situasjonen slik at den burde påkalle betydelig grad av aktsomhet. Under slike omstendigheter er det uakseptabelt at advokaten setter seg i en situasjon der advokaten kan mistenkes for å blande egne økonomiske interesser i oppdraget. Bruddet på de etiske regler anses å være vesentlig.

Advokaten ekskluderes fra Advokatforeningen.

Ovennevnte vedtak ble fattet i hovedstyrets møte 29. august 2009 med 8 mot 2 stemmer.

Mindretallet er enig med flertallet i at det foreligger en klar overtredelse av uavhengighetsbestemmelsene i Regler for god advokatskikk, men har likevel ikke funnet det riktig å beslutte eksklusjon.

Ett medlem fratradte behandlingen av saken som inhabil.